

BANKACILIK SEKTÖRÜ REFORMU: GELİŞME RAPORU

1. Bankacılık sektörü reformu çerçevesinde, önemli adımlar atılmış ve sistemin sağlıklı bir yapıya kavuşturulabilmesini teminen çeşitli önlemler alınmıştır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve Kamu Bankaları Ortak Yönetim Kurulu, Ekonominin Yeniden Yapılandırılması Programında yer alan bankacılık reform stratejilerini tümüyle uygulamakta olup, elde edilen gelişmeler aşağıda özetlenmekte ve ekteki tabloda da takvime bağlı eylem planının ayrıntıları yer almaktadır.

I. Kamu Bankalarının Yeniden Yapılandırılmasıyla İlgili Gelişmeler

2. Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin bankacılık yapma ve mevduat kabul etme lisansı, 9 Temmuz 2001 tarihinde kaldırılarak, bankanın tüm aktif ve pasifleri T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'ne devredilmiştir. T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nin sermayesi, transfer edilen aktifleri karşılamak üzere yeterli düzeyde artırılmıştır.
3. Kamu bankalarının kar/zararlarını, likiditesini ve faiz oranı marjlarını izlemek için bir izleme programı oluşturulmuştur.
4. Kamu bankalarının denetimi, bağımsız denetim kuruluşlarınca tamamlanmış ve kamu bankalarının operasyonel yeniden yapılandırılmasını yönlendirmek üzere danışmanlar atanmıştır.
5. Kamu bankalarının yeniden yapılandırılmasını kolaylaştıracak kapsamlı bir yasa çıkarılmıştır.

II. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) Yönetiminde Bulunan Bankaların Sorunlarının Çözümlemesiyle İlgili Gelişmeler

6. TMSF'nin yönetiminde, rapor tarihi itibariyle dokuz banka bulunmaktadır.
7. 20 Eylül 2001 tarihine kadar T. Demirbank A.Ş.'nin, hisse satış ve devir anlaşması üzerinde görüşmelerin yapılması için HSBC'nin teklifi kabul edilmiştir.
8. TMSF yönetiminde bulunan beş banka (Egebank A.Ş., Yurt Ticaret ve Kredi Bankası A.Ş., T. Tütüncüler Bankası Yaşarbank A.Ş., Bank Kapital T.A.Ş. ve Ulusal Bank T.A.Ş.), Sümerbank A.Ş.'yle birleştirilerek ilk geçiş bankası oluşturulmuştur. Sümerbank A.Ş.'nin hisselerinin, Oyak Grubuna devredilmesiyle ilgili görüşmelerin başlatılmasına 31 Temmuz 2001 tarihinde karar verilmiştir. Bu görüşmeler, 10 Ağustos 2001 tarihine kadar sonuçlandırılacaktır.
9. TMSF yönetiminde bulunan üç banka (Etibank A.Ş., Interbank A.Ş. ve Eskişehir Bankası T.A.Ş.) için herhangi bir teklif verilmediğinden, bu bankalar ikinci geçiş bankası olan Etibank A.Ş. çatısı altında birleştirilmiştir.
10. İktisat Bankası T.A.Ş.'nin satış süreci ise, Bankalar Yeminli Murakıplarının mali değerlendirmelerinin tamamlanmasını takiben başlatılacaktır.

11. 10 Temmuz 2001 tarihinde TMSF'ye devredilen beş bankanın (Milli Aydın Bankası T.A.Ş. (Tarişbank.), Sitebank A.Ş., Bayındırbank A.Ş., Kentbank A.Ş. ve Ege Giyim Sanayicileri Bankası A.Ş.) çözüm stratejileri yıl sonuna kadar uygulamaya konulacaktır. Bunun yanı sıra iki yatırım bankasının (Atlas Yatırım Bankası A.Ş. ve Okan Yatırım Bankası A.Ş.) lisansları iptal edilmiştir.

12. Aşağıdaki tabloda Temmuz 2001 itibariyle TMSF tarafından devralınan bankaların küçülme süreci özetlenmektedir.

TMSF Bankalarının Şube ve Personel Sayıları(*)

Şube sayısı		Personel sayısı	
TMSF'na transfer tarihinde	31 Temmuz 2001 itibariyle	TMSF'na transfer tarihinde	31 Temmuz 2001 itibariyle
1,243	824	26,585	15,395

(*) Rakamlar 10 Temmuz tarihinde devralınan son 5 bankayı kapsamamaktadır.

Kaynak: TMSF

13. TMSF yönetiminde bulunan bankalardan Bank Ekspres A.Ş., 30 Haziran 2001 tarihinde yerli bir grup olan Tekfen Holding A.Ş.'ne satılmıştır.

14. Türk Ticaret Bankası A.Ş.'nin, bankacılık yapma ve mevduat kabul etme lisansı, 1 Temmuz 2001 tarihinde iptal edilmiştir.

15. BDDK, TMSF bankalarının mevduat faizlerinin, özel bankaların uyguladıkları faiz oranlarına paralellliğini sağlamayı sürdürmektedir.

16. TMSF'nin Tahsilat Dairesi Başkanlığı tamamıyla faaliyete geçmiş olup, ilgili birime daire başkanı dahil 70'in üzerinde eleman atanmıştır. Sümerbank A.Ş., Bank Ekspres A.Ş. ve Türk Ticaret Bankası A.Ş.'nin, donuk kredilerinin büyük bölümü halihazırda Tahsilat Dairesi Başkanlığına devredilmiş bulunmaktadır.

17. TMSF, 30 Haziran 2001 tarihi itibariyle 276 milyon doları eski sahip ve onların sahip olduğu firmalardan ve 519 milyon doları da diğer sorunlu kredilerden olmak üzere toplam 795 milyon dolarlık tahsilat gerçekleştirmiştir.

18. TMSF, fon bankalarının eski sahipleriyle borç ödeme planları yapılmasını desteklemektedir. Bu kapsamda, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, 27 Temmuz 2001 tarihinde, Ceylan Grubu (TMSF yönetimi altında bulunan Bank Kapital A.Ş.'nin eski sahibi) ve 24 Türk Bankasıyla 520 milyon dolarlık borç geri ödeme anlaşmasını sonuçlandırmıştır. Bu bankalardan 8'i TMSF bankası, 4'ü kamu bankası ve 12'si de özel bankadır.

19. TMSF'nun yönetimi altında kalan diğer tüm bankaların çözüm stratejileri yıl sonuna kadar oluşturulacaktır. Mevduatın ve uygun aktiflerin başka bir bankaya devredilmesi ve gönüllü tasfiye uygulaması da dahil olmak üzere, tasfiye prosedürleri ile ilgili değişik yöntemler değerlendirilmektedir.

III. Özel Bankacılık Sektörünün Güçlendirilmesi

20. Mali bünyeleri zayıf özel bankalarla, sermaye yeterliliği rasyolarının 2001 yılı sonu itibariyle %8'e yükseltilmesine yönelik planları içeren takvime bağlı taahhüt mektupları üzerinde anlaşmaya varılmıştır.
21. Sermaye artırım planları kabul edilmemiş ya da edilmiş olsa bile işlerlik kazanamamış olan beş bankaya 10 Temmuz tarihinde müdahale edilmiş ve bu bankalar TMSF'ye devredilmiştir (11 numaralı paragrafta değinildiği gibi).
22. Özel bankalar tarafından, 1.4 milyar dolar olarak taahhüt edilen sermaye artırımlarının 1.1 milyar doları, Temmuz ayı sonu itibariyle gerçekleşmiş durumdadır.
23. Finansal aracılık maliyetlerinin düşürülmesi, TL mevduatların cazip hale getirilmesi ve uzun vadeli mevduatın teşvik edilmesi ile ilgili önlemler 26 Temmuz tarihinde açıklanmıştır. Uzun vadeli mevduatı teşvik eden farklı stopaj oranları belirlenmiştir¹. T.C. Merkez Bankası A.Ş. bankaların kaynak maliyetlerini düşürmek amacıyla TL mevduatlar için ayrılan munzam karşılıklara piyasa oranları üzerinden faiz ödenmesi uygulamasına başlayacaktır². Diğer taraftan, gerçek kişilerin devlet tahvili ve hazine bonolarına yatırım yapmalarını özendirmek amacıyla bu araçlardan elde edilen reel faiz gelirleri ile ilgili beyanname verme sınırının yükseltilmesine karar verilmiştir³.
24. Bankaların ve iştiraklerinin birleşmesini kolaylaştırmak üzere gerekli yasal düzenleme yapılmıştır. Kanun, kurumsal birleşme ve devirler için vergi teşvikleri getirmektedir. Ayrıca, BDDK, bankaların birleşmesi ve devirleriyle ilgili genel prensipleri ve prosedürleri tanımlamak üzere 27 Haziran 2001 tarihinde bir yönetmelik yayımlamıştır. Bu bağlamda, 26 Temmuz 2001 tarihinde, Osmanlı Bankası A.Ş. ile Birleşik Türk Körfez Bankası A.Ş. nin birleşmesi için izin verilmiştir.
25. Dolaylı krediler ve ayrılacak karşılıklarla ilgili olarak yapılan değişiklikle, düzenleyici çerçeve güçlendirilmiştir. Bu düzenlemeyle özkaynak tanımı da yeniden yapılmıştır.
26. Yeni yürürlüğe giren Bankalar Kanununda kredi karşılıklarının kurumlar vergisinden indirim konusu yapılabilmesi hususu açıklığa kavuşturularak bu konudaki tereddütler giderilmiştir.
27. 15 Haziran 2001 tarihinde Hazine gönüllü bir borç takası gerçekleştirmiş olup, bu takas gerek büyüklük gerekse tasarımı açısından başarıyla sonuçlandırılmıştır. Takas sonucunda, 9,335 trilyon TL'lik (8 milyar dolar) iç borç dolar ve TL cinsinden tahvillerle değiştirilmiştir. Bu yolla, 5,3 ay olan bono ve tahvillerin ortalama vadesi 37,2 aya çıkarılmıştır. Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, yapılan takas işlemi bankaların açık pozisyonlarını önemli ölçüde kapatmalarına yardımcı olmuştur.

¹ Uygulanan ortalama efektif stopaj oranı yabancı para mevduatta %4,2'den %4,7'e yükseltilirken, TL mevduatta %15,4'ten, % 13,8'e düşürülmüştür.

² Munzam karşılıklar için faiz ödenmesi politikasının uygulanması ile birlikte, TL mevduatlar için kamusal düzenlemelerden kaynaklanan ortalama fon maliyetinin %8,5'tan %5,3'e düşeceği tahmin edilmektedir.

³ Beyanname verme sınırı 4,9 milyar liradan 50 milyar liraya yükseltilecektir.

Döviz Pozisyonundaki Gelişmeler (TMSF bankaları hariç özel bankalar)

(Milyon \$)	27 Nisan	25 Mayıs	15 Haziran	29 Haziran
Bilanço içi döviz pozisyonu	-8,177	-8,417	-8,270	-8,300
Döviz endeksli pozisyon	1,831	2,157	2,139	6,153
Bilanço içi döviz pozisyonu (*)	-6,346	-6,260	-6,131	-2,147
Vadeli pozisyon	5,922	5,992	5,757	2,290
Net genel pozisyon	-424	-268	-374	143

(*) Döviz endeksli pozisyon dahildir.

Kaynak: BDDK günlük raporlama sistemi

28. Sermaye Piyasası Kurulu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının çatısı altında bir vadeli işlemler piyasası kurulması amacıyla, gerekli yasal düzenlemeleri, 19 Temmuz 2001 tarihinde yapmıştır. Böyle bir türev piyasasının kurulması Türk bankacılık sektörünün kendisini olası risklere karşı daha etkin bir şekilde koruyabilmesi açısından olumlu olacaktır.

29. Reel sektörün ödeme kapasitesinin artırılması ile ilgili proje ve planlar Dünya Bankası, Hazine ve diğer kamu kuruluşları tarafından formüle edilmektedir. Bunlar, bankacılık sektöründe problem yaratabilecek potansiyel bir donuk kredi oluşumunu engelleyecek politika alternatifleri ile ilgili çalışmaları kapsamaktadır.

30. Orta vadede bankacılık sektörüne yabancı sermaye girişlerinin artması beklenmektedir.

Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı Uygulama Takvimi
I. Bankaların Mali ve Operasyonel Yeniden Yapılandırılması

Tedbir ve Düzenleme	Zamanlama	Mevcut Durum (31.7.2001)
A. Kamu Bankaları		
Kamu Bankalarının gecelik yükümlülüklerinin ortadan kaldırılması	Haziran 2001	16 Mart 2001 itibariyle 8,7 katrilyon lira civarında olan kamu bankalarının gecelik yükümlülükleri sıfırlanmıştır.
Kamu bankalarının (TMSF bankaları dahil) Merkez Bankası'ndaki repo stoklarının 7 katrilyon lira ile sınırlandırılması	Mayıs 2001 Sonu	Gerçekleştirilmiştir.
Görev zararları ve bu zararlara tahakkuk etmiş faiz tutarlarının tamamen tasfiye edilmesi	Mayıs 2001	2 Mayıs 2001 itibariyle görev zararlarının tamamı tasfiye edilmiştir.
Yeni görev zararı oluşumunun engellenmesi	Mayıs 2001	Mevcut görev zararlarına ilişkin 97 adet kararname yürürlükten kaldırılmıştır. Kanunlarla verilmiş görev zararlarını iptal eden 4684 nolu Kanun 20 Haziran 2001 tarihinde kabul edilmiş ve 3 Temmuz 2001 tarih ve 24451 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
Kamu bankaları kanalıyla sağlanacak destekler için bütçeye önceden ödenek konulması	Devamlı	2001 yılı Bütçesi'ne 400 trilyon lira tutarında ödenek konulmuştur.
Kamu bankalarının yönetimi için ortak ve profesyonel yönetim kurulunun atanması	Nisan 2001	Ortak Yönetim Kurulu 2001 Nisan ayında, yeni banka yönetimi ise Mayıs ayında atanmıştır. Ortak Yönetim Kurulu'na Ziraat ve Halk bankalarını üç yıl içinde özelleştirmeye hazırlama yetkisi de verilmiştir.
Kamu bankalarının mevduat faiz oranlarına üst sınır getirilmesi		Mevduat faiz oranları DİBS piyasa faiz oranının altında ve ortak olarak belirlenmektedir.
Kamu bankalarının sermaye yapılarının güçlendirilmesi için ek kaynak aktarılması	Mayıs 2001	2001 yılında Ziraat Bankasına 217,6 trilyon lira, Halk ve Emlak Bankalarına sırasıyla 67,2 ve 40,8 trilyon lira tutarında nakit sermaye ödemesi yapılmıştır. Emlak Bankasına 624 trilyon liralık, Halk Bankasına ise 900 trilyon liralık sermayelerine mahsuben kağıt verilmiştir.
Emlak Bankası'nın tasfiye edilerek Ziraat Bankası'na devredilmesi	Mayıs 2001 sonu	Emlak Bankasının bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izni, 4684 sayılı Kanununun 2 nci maddesi ile 4603 sayılı Kanuna eklenen Geçici 3 üncü maddenin (3) numaralı fıkrası gereğince, kaldırılmıştır. Emlakbank'ın Ziraat Bankasına devrine imkan veren yasal düzenleme 3.7.2001 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 9.7.2001 tarihinden itibaren Emlakbank Ziraat Bankasının bünyesinde ve Ziraat Bankası A.Ş. olarak faaliyetlerine devam etmektedir.
Vakıflar Bankası'nın özelleştirilmesi		Piyasa koşullarının düzelmesiyle birlikte özelleştirme işlemleri en kısa sürede yeniden başlatılacaktır.
Verimsiz şubelerin kapatılması ve personel azaltımı için emekliliğin teşvik edilmesi		3 Temmuz 2001 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan, 4684 sayılı Kanunla 4603 sayılı Kanunda yapılan değişikliğe göre; yeniden yapılanma sürecinde bankaların yönetim kurulunca istihdam fazlası olarak tespit edilen banka personeli diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilecek ve emeklilik hakkını daha önce kullanmamış olanlara ise 2 ay içinde emeklilik başvurusunda bulunmaları halinde, emeklilik ikramiyeleri yüzde 25 fazlası ile ödenecektir.

Tedbir ve Düzenleme	Zamanlama	Mevcut Durum (31.7.2001)
B. TMSF Bünyesindeki Bankalar		
Fon Bankalarının ortak yönetiminin sağlanması	Nisan 2001	Demirbank, Tarişbank, Sitebank, EGS Bank ve Bayındırbank dışındaki Fon bankaları Ortak Yönetim Kurulu çatısı altında toplanmıştır.
Bazı fon bankalarının Sümerbank çatısı altında birleştirilmesi	Ocak ve Mayıs 2001	Egebank, Yurtbank, Yaşarbank ve Bank Kapital Ocak 2001, Ulusal Bank Mayıs 2001’de Sümerbank bünyesinde birleştirilmiştir.
Türk Ticaret Bankası, İnterbank, Esbank ve Etibank’ın ikinci bir geçiş bankası bünyesinde birleştirilmesi	31 Mayıs 2001	Türk Ticaret Bankasının bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni 1.7.2001 tarihi itibarıyla kaldırılmıştır. İnterbank ve Esbank’ın Etibank bünyesinde birleştirilmesine ilişkin BDDK Kararı 27.6.2001 tarih ve 24439 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
Şube ve personel sayısının rasyonelize edilmesi		Devir tarihi itibarıyla 1.243 olan Fon bankalarının şube sayısı 31 Temmuz 2001 itibarıyla 824’e düşürülmüştür. Aynı dönemde personel sayısı 26.585’den 15.395’e indirilmiştir. Bu rakamlara 10 Temmuz 2001 tarihinde TMSF’ye devredilen 5 banka dahil değildir.
Mali ve mali olmayan iştiraklerin, araç ve taşınır malların satışı		Birleştirilmiş Sümerbank’ın mali ve mali olmayan iştirakleri 3 Nisan 2001 tarihi itibarıyla satışa çıkartılmıştır. Sümerbank’ın ihtiyaç fazlası araç ve taşınır mallarının satış işlemleri başlatılmıştır. 16 Temmuz 2001 itibarıyla 12 adet mali ve 2 adet mali olmayan iştirakin satışı yapılmış olup, hisse devir işlemleri devam etmektedir.
Fon Bankalarının Merkez Bankası ile yapılanlar dışındaki gecelik yükümlülüklerinin ortadan kaldırılması	Mayıs 2001 sonu	16 Mart 2001 itibarıyla 5,2 katrilyon lira civarında olan fon bankalarının gecelik yükümlülükleri sıfırlanmıştır.
TMSF bankalarının (kamu bankaları dahil) Merkez Bankası’ndaki repo stoklarının 7 katrilyon lira ile sınırlandırılması	Mayıs 2001 sonu	Gerçekleştirilmiştir.
Fon bankalarının mevduat faiz oranlarına üst sınır getirilmesi		Mevduat faiz oranları DİBS piyasa faiz oranının altında ve ortak olarak belirlenmektedir.
Fon bankalarının mali bünyelerinin güçlendirilmesi	Mayıs 2001	Fon bankaları için Hazine tarafından 19,7 katrilyon lira özel tertip devlet tahvili ihraç edilmiş, TMSF kaynaklarından 2,2 katrilyon lira mevduat ve sermaye desteği sağlanmıştır. TMSF bankalarının daha önce ihalelerden almış oldukları 3,4 katrilyon lira tutarında senetler, piyasa koşullarına uygun senetlerle değiştirilmiştir. TMSF bankalarına Aralık 2000’de verilen nominal 1,5 milyar dolarlık tahvil, 31 Temmuz’da Hazine tarafından erken itfa edilerek, karşılığı TMSF’nin borcuna mahsup edilmiştir.

Tedbir ve Düzenleme	Zamanlama	Mevcut Durum (31.7.2001)
B. TMSF Bünyesindeki Bankalar (Devam)		
Fon bankalarının kötü aktiflerinin TMSF bünyesindeki Tahsilat Dairesine devredilmesi	31 Temmuz 2001	75 milyar liranın üzerinde risk içeren 2.666 civarında dosyanın devralınması çalışmaları sürdürülmektedir. Bugüne kadar TMSF tahsilat dairesine 956 dosya devredilmiştir.
Sümerbank ve oluşturulacak diğer geçiş bankasının satışa sunulması	31 Temmuz 2001	– Sümerbank A.Ş.’nin satış prosedürü çerçevesinde, Fon Yönetim Kurulunun 31.7.2001 tarihli kararıyla Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) ile hisse devir sözleşmesi görüşmelerinin başlatılmasına karar verilmiştir. Görüşmeler 10.8.2001 tarihine kadar sonuçlandırılacaktır. – Diğer geçiş bankası (Etibank) 27.6.2001 tarihinde oluşturulmuştur.
Geçiş bankalarının durumu	31 Aralık 2001	Geçiş bankaları, satılmadığı takdirde; mevcut bankalardan biri ile birleştirilmek veya tüm yükümlülükleri ödenmek ve geri kalan aktifleri TMSF Tahsilat Dairesine transfer edilmek suretiyle tasfiye edilecektir.
Demirbank’ın satışı		Demirbank T.A.Ş.’nin satış prosedürü çerçevesinde; Fon Yönetim Kurulu 19.07.2001 tarih ve 139 sayılı Kararıyla, anılan banka için teklif vermiş bulunan yatırımcılardan HSBC Bank plc.’nin teklifini değerlendirmeye elverişli bulmuştur. Demirbank T.A.Ş tüzel kişiliği bilançosunun yaklaşık üçte birini almayı teklif eden HSBC Bank plc., bankayı Türkiye’deki HSBC Bank A.Ş. ile birleştirecektir. Devir işlemi iki ay içinde tamamlanacaktır.
Bank Ekspres’in satışı	31 Mayıs 2001	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, TMSF’nun Bank Ekspres’teki % 99,46 oranındaki hissesinin 30.06.2001 tarihi itibarıyla düzenlenip mutabık kalınacak aktif ve pasif kalemleri içeren bilanço değeri üzerinden Tekfen Holding A.Ş.’ne 30.06.2001 tarihi itibarıyla devredilmesine karar vermiştir. Bunların dışında kalan bilanço kalemleri ise defter değeri üzerinden 30.06.2001 tarihi itibarıyla Etibank A.Ş.’ne devredilmiştir.
İktisat Bankası’nın satışı		Devir bilançosunun tamamlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
TMSF bünyesindeki bankaların alacaklarının takip ve tahsilatının hızlandırılması için gerekli altyapının oluşturulması		Bankalar Kanunu’nda gerekli değişiklikler yapılmıştır.
C. Özel Bankalar		
Özel bankaların sermayelerini güçlendirme ve yeniden yapılanma planlarını hazırlamaları	Nisan 2001 sonu	Özel bankalardan sermaye artırımı veya sermaye benzeri kredi temini ve yeniden yapılanma stratejilerini içeren taahhüt mektupları alınmıştır.
Sermaye artırımının sağlanması	2001	BDDK bankaların dönem karlarını sermayeye ilave etmelerini sağlamıştır. Özel bankalar 1.4 milyar dolar tutarında sermaye artışına gideceklerini taahhüt eden ana sözleşme değişiklikleri için BDDK’na başvurmuşlardır. 31 Temmuz 2001 itibarıyla 1.1 milyar dolar tutarında ödenmiş sermaye artışı gerçekleştirilmiştir.
Taahhüt mektuplarında belirlenen performans kriterlerinin uygulanması	2001	Performans kriterlerini yerine getirmeyen bankalara her türlü müeyyide zamanında ve kararlılıkla uygulanmaktadır. Nitekim, sermaye artışı taahhütlerini yerine getirmeyen ve mali bünyesi bozulmuş olan 5 banka 10 Temmuz 2001 tarihinde TMSF kapsamına alınmış ve 2 yatırım bankasının da bankacılık lisansı iptal edilmiştir.

Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı Uygulama Takvimi
II. Yasal ve Kurumsal Düzenlemeler

Tedbir ve Düzenleme	Zamanlama	Mevcut Durum (31.7.2001)
A. Gözetim ve Denetim Çerçevesinin Güçlendirilmesi		
Özkaynak tanımının Avrupa Birliği Direktiflerine uyumlu hale getirilmesi	Mayıs 2001	Bankalar Kanunu'ndaki değişiklikle, "Konsolide Özkaynak" tanımı getirilmekte ve konsolide esasa göre uygulanacak kredi sınırları ile standart oranların hesaplanmasında bu tanımın esas alınması sağlanmaktadır.
Bankaların mali kurumlar dışındaki bir ortaklığa iştiraklerinin sınırlandırılması	Mayıs 2001	Bankalar Kanunu'ndaki değişiklikle, 2009 yılına kadar bir geçiş süreci tanınarak, bu tür iştirakler bankaların kendi özkaynaklarının en fazla yüzde 15'i, bu iştiraklerin toplam tutarı ise banka özkaynaklarının yüzde 60'ı ile sınırlandırılmaktadır.
Kredi tanımının genişletilerek, vadeli işlem, opsiyon sözleşmeleri ve benzeri diğer türev ürünlerin kredi tanımına dahil edilmesi	Mayıs 2001	Bankalar Kanunu'nda gerekli değişiklikler yapılmıştır.
Özel karşılıkların kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider sayılması konusuna açıklık kazandırılması	Mayıs 2001	Bankalar Kanunu'nda gerekli değişiklikler yapılmıştır.
Banka mali tablolarında saydamlığın sağlanması ve işlemlerin mahiyetine uygun bir biçimde muhasebeleştirilmesinin temin edilmesi	1 Ocak 2002	1 Ocak 2002'de yürürlüğe girmek üzere Muhasebe Uygulama Yönetmeliği (MUY) yayımlanacaktır. Bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.
Repo işlemlerinin bilanço içine alınması	1 Ocak 2002	Muhasebe Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenecektir. Bu konuya ilişkin olarak çalışmaları hızlandırmak için alt komiteler oluşturulmuştur. Bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.
Finansal araçların değerlemesine, sınıflandırılmasına ve riske karşı korunma amaçlı finansal işlemlere ilişkin esasları içeren 39 nolu standart da dahil olmak üzere Uluslararası Muhasebe Standartları'nın temel ilkelerinin benimsenmesi	1 Ocak 2002	Muhasebe Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenecektir.
Bankaların organizasyon yapılarını, kredi açma esas ve usullerini, gayri nakdi kredilerin dikkate alınma esas ve oranlarını, dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştiraklerin tanımını kapsayan, bankaların faaliyetleri ile ilgili temel düzenleme mahiyetindeki yönetmeliğin çıkarılması. Bir gruba kullanılacak kredi limitlerinin hesabında doğrudan ve dolaylı kredilerin birlikte dikkate alınması ve risk grubu tanımının yapılması.	30 Haziran 2001	Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik 27.6.2001 tarih ve 24445 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Tedbir ve Düzenleme	Zamanlama	Mevcut Durum (31.7.2001)
A. Gözetim ve Denetim Çerçevesinin Güçlendirilmesi (Devam)		
Bankaların yabancı para pozisyon risklerinin yakından takibinin sağlanması		Takas işlemi ile bankaların açık pozisyonları önemli ölçüde azalmıştır. Bankaların açık pozisyonlara ilişkin düzenlemelere uyumu yakından takip edilmektedir.
Bankaların İç Denetim ve Risk Yönetim Sistemi oluşturma sürecinin izlenmesi	1 Ocak 2002	1 Ocak 2002'de işlerlik kazanması öngörülmektedir.
Sermaye yeterliliği hesabında konsolide bazda piyasa risklerinin dikkate alınması	2002	1 Ocak 2002'den itibaren solo bazda, 1 Temmuz 2002'den itibaren ise konsolide bazda uygulamaya başlanılacaktır.
Bankaların iç ve dış denetimi önemsemelerinin ve bağımsız dış denetimler sırasında iç kontrol ve risk yönetimi sistemleri ile kredi portföyü ve piyasa risklerinin de incelenmesinin özendirilmesi		
Bağımsız Denetim Kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esaslarının yeniden düzenlenmesi	Eylül 2001	Bu konuya ilişkin olarak çalışmalar başlatılmış olup, halen devam etmektedir. Ayrıca, Haziran 2001 itibarıyla bir bağımsız denetim şirketinin bankalarda denetim yapma yetkisi iptal edilmiştir.
Bankalar veya hakim ortakları tarafından kurulmuş olan off-shore bankaların sıkı denetim altına alınması		Diğer ülkelerin denetim birimleri ile yapılacak anlaşmalar tamamlanmak üzeredir.
Bankaların yurtdışı şubelerinin de yerinde denetime tabi tutulması		Diğer ülkelerin denetim birimleri ile yapılacak anlaşmalar tamamlanmak üzeredir.
B. Bankacılık Sektöründe Etkinlik ve Rekabet Gücünü Artırıcı Diğer Düzenlemeler		
Gelir vergisi stopaj oranları ve münzam karşılık uygulamalarının gözden geçirilmesi	Temmuz 2001	Yapılan düzenlemelerle, repo ve DTH'dan alınan vergi oranları artırılmış, uzun vadeli mevduata uygulanan vergi oranları düşürülmüş, Türk lirası cinsinden yatırılan münzam karşılıklara faiz ödenmesi karara bağlanmıştır.
Bankaların birleşme ve devirlerinin önündeki engellerin tümüyle kaldırılması	Temmuz 2001	4605 sayılı Kanunda yer alan vergi avantajlarının banka iştiraklerinin birleşmelerinde de uygulanmasına imkan veren yasal düzenleme 3.7.2001 tarih ve 24451 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Ayrıca, BDDK tarafından hazırlanan "Bankaların Birleşme ve Devirleri Hakkında Yönetmelik" 27.6.2001 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
Bankacılık sektöründe özkaynak artışının özendirilmesi	Temmuz 2001	Gayrimenkul ve iştirak hissesi satışından doğan kazançların satışın yapıldığı yılda sermayeye ilave edilen kısmının kurumlar vergisinden istisna edilmesi için gerekli olan satışa konu kıymetin asgari iki yıl süreyle elde tutulma şartının kaldırılmasına ve istisna edilen tutar üzerinden yapılan gelir vergisi stopaj kesintisinin de düşürülmesine imkan veren yasal düzenleme 3.7.2001 tarih ve 24451 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.